

TERVEZET

Az emberi erőforrások minisztere

.../2015. (...) EMMI rendelete

a Legionella által okozott fertőzési kockázatot jelentő közegekre, illetve létesítményekre vonatkozó közegészségügyi előírásokról

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 247. § (3) bekezdés n) pont na) és nb) alpontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 48. § 3. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. Általános rendelkezések

1. §

A rendelet hatálya kiterjed a *Legionella* által okozott fertőzési kockázatot jelentő közegekre, illetve létesítményekre, azok üzemeltetőire, illetve tulajdonosaira.

2. Értelmező rendelkezések

2. §

E rendelet alkalmazásában:

- a) *aeroszol*: a gáznemű közegben nem ülepedő, szabad szemmel nem látható, folyadék vagy szilárd részecskéket (10-500 nanométer) finom eloszlásban tartalmazó diszperz rendszer;
- b) *használati melegvíz rendszer*: egy létesítményben élő, dolgozó vagy azt látogató személyek melegvíz használati igényét biztosító melegvíz-előállító, -tároló és -elosztó hálózatok összessége;
- c) *legionellosis*: a *Legionella* által okozott megbetegedések összefoglaló neve;
- d) *Legionella*: vizes környezetekben és talajban gyakran előforduló baktériumnemzetség, amely az épített vízrendszerekben emberi egészségkockázatot jelentő mértékben elszaporodhat;
- e) *Legionella-expozíció szempontjából kockázatot jelentő közeg*: azon 20-50°C közötti hőmérsékletű vizet tartalmazó berendezések vagy rendszerek, amelyek használata, működése, bemutatása vagy karbantartása során aeroszol képződés lehetséges;
- f) *Legionella-fertőzési kockázatot jelentő létesítmények*: olyan közforgalmú létesítmények, ahol a *Legionella* szempontjából kockázatot jelentő közegek találhatóak, és fennáll az expozíció lehetősége;
- g) *fokozott Legionella-fertőzési kockázatot jelentő létesítmények*: az f) pont szerinti létesítmények közül az egészségügyi és szociális intézmények, kereskedelmi szálláshelyek, nedves hűtőtornyok, és azon közfürdők, ahol aeroszol előállító, meleg vizű medencét üzemeltetnek;

- h) *monitoring*: a víz hőmérséklet mérése vagy a Legionella-koncentráció - speciális esetekben a 22°C-on számolt telepszám - vizsgálata;
- i) *nedves hűtőtorony*: olyan berendezés, amelyben a felmelegedett víz légárammal szemben haladva lehűl, miközben a víz egy része a környezeti levegőbe párolog;
- j) *víz hőmérséklet mérése*: a végkifolyókon végzett hőmérsékletmérés, amelyet kalibrált vízhőmérővel kell végezni meleg víz esetén a víz egy perces, hideg víz esetén annak két perces kifolytatását követően.

3. §

(1) E rendelet alkalmazásában a kockázatkezelési intézkedési szint alatt azt a Legionella-koncentrációt vagy 22°C-on számolt telepszám vizsgálati eredményt kell érteni, amely az egyes, Legionella szempontjából kockázatot jelentő létesítményekre, közegekre e rendeletben meghatározott értéket meghaladja.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kockázatkezelési szintnek az alábbi fokozatai vannak:

- a) figyelmeztető szint,
- b) beavatkozási szint, valamint
- c) azonnali beavatkozási szint.

3. Felelősség

4. §

A Legionella-fertőző kockázatot jelentő létesítményekre, illetve a fokozott Legionella-fertőző kockázatot jelentő létesítményekre vonatkozó előírások betartásáért a létesítmény üzemeltetője, ennek hiányában tulajdonosa felel.

4. Kockázatbecslés

5. §

(1) A Legionella-fertőző kockázatot jelentő létesítményekben, illetve a fokozott Legionella-fertőző kockázatot jelentő létesítményekben a Legionella-fertőző kockázat egységes módszertan szerinti felmérését el kell végezni.

(2) A kockázatbecslési dokumentáció kötelező tartalmi elemeit az *1. melléklet* tartalmazza.

(3) A kockázatbecslési dokumentáció elérhetőségét a munkavállalók részére a létesítményben biztosítani kell.

5. Monitoring

6. §

(1) A Legionella-fertőző kockázatot jelentő azon létesítmények esetén, ahol az *1. melléklet* 8. pont szerinti értékelés magas kockázatot állapít meg, az Országos Környezetegészségügyi Intézet (a továbbiakban: OKI) módszertani levelében meghatározott gyakorisággal monitoringot kell végezni.

(2) A fokozott Legionella-fertőzési kockázatot jelentő létesítményekben minden esetben kötelező monitoringot végezni a (3)-(5) bekezdések szerint.

(3) Használati melegvíz-rendszerek esetén hőmérsékletmérést havonta, Legionella-csíraszám meghatározást évente egyszer kell végezni a kockázatbecslés alapján kijelölt számú és elhelyezkedésű vizsgálati ponton, de épületenként legalább egy, a melegvíz előállítás helyétől távol eső végkifolyón.

(4) Közfürdők esetén a Legionella-csíraszám meghatározása érdekében a medence vízvizsgálatát havonta, a szűrt víz vizsgálatát negyedévente kell elvégezni. Három egymást követő kimutatási határ alatti eredmény esetén a medencevíz-vizsgálat gyakorisága negyedévesre csökkenthető.

(5) Nedves hűtőtornyok esetén a Legionella-csíraszám meghatározását és a 22°C-on számolt telepszám vizsgálatot havonta kell végezni a kockázatbecslés alapján kijelölt számú és elhelyezkedésű vizsgálati ponton, de legalább a hűtőtorny vízteréből. Három egymást követő, értékelhető 1000 Telepképző Egység (a továbbiakban: TKE)/liter alatti eredmény esetén a vizsgálati gyakoriság negyedévesre csökkenthető.

(6) A (3)-(5) bekezdés szerint elvégzett valamennyi monitoring eredményt 5 évre visszamenőleg, azonnal hozzáférhető módon meg kell őrizni a létesítményben.

6. Kockázatkezelés

7. §

(1) Ha a kockázatbecslés, illetve a monitoring alapján megállapítást nyer, hogy Legionella-fertőzési kockázat, illetve fokozott kockázat áll fenn, haladéktalanul kockázatkezelésről kell intézkedni.

(2) A kockázatkezelési intézkedési szinteket meghaladó monitoring eredmények esetén a 2. *mellékletben* foglaltak szerint kockázatkezelésről kell intézkedni.

(3) A létesítménnyel összefüggésbe hozható legionellosis megbetegedés esetén a 2. *mellékletben* előírt, azonnali beavatkozási szint szerint kockázatkezelésről kell intézkedni.

7. Nedves hűtőtornyok

8. §

(1) A Magyarország területén működő nedves hűtőtornyokat az Országos Tisztifőorvosi Hivatal (a továbbiakban: OTH) által működtetett elektronikus rendszeren keresztül be kell jelenteni az alábbi adatok megadásával:

a) üzemeltető, ennek hiányában tulajdonos neve, székhelye vagy lakcíme

b) a létesítmény címe (település neve, irányítószáma, a közterület megnevezése, helyrajzi szám), ahol a hűtőtorny működik,

c) a hűtőtorny:

ca) gyártója,

cb) típusa, típusszáma,

- cc)* gyártásának éve,
- cd)* megnevezése,
- ce)* kialakítása (zárt vagy nyitott), valamint
- d)* a rendszer térfogata.

(2) A bejelentés tudomásulvételét az OTH az általa működtetett elektronikus rendszeren keresztül az (1) bekezdésben jelzett követelményeknek maradéktalanul megfelelő bejelentés beérkezését követően visszaigazolja.

(3) A bejelentett nedves hűtőtornyokról az OTH az (1) bekezdésben foglalt adattartalommal nyilvántartást vezet.

8. Hatósági feladatok

9. §

(1) A Legionella-expozíció szempontjából kockázatot jelentő közegeket, a Legionella-fertőzési kockázatot jelentő létesítményeket, illetve a fokozott Legionella-fertőzési kockázatot jelentő létesítményeket a fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatalának járási (fővárosi kerületi) népegészségügyi intézete (a továbbiakban: járási népegészségügyi intézet) ellenőrzi és szükség szerint intézkedik.

(2) A Legionella-fertőzési kockázatot jelentő létesítményekben, illetve a fokozott Legionella-fertőzési kockázatot jelentő létesítményekben elvégzendő feladatok gyakorlati végrehajtásához szükséges ismereteket és követelményeket az OKI által kiadott módszertani levél határozza meg.

(3) Az OKI a honlapján minden év január 15. napjáig közzéteszi a frissített módszertani levelet.

9. Átmeneti rendelkezések

10. §

(1) Az e rendelet hatályba lépésekor működő nedves hűtőtornyot e rendelet hatálybalépésétől számított 6 hónapon belül, a rendelet hatályba lépését követően létesítendő nedves hűtőtornyot a használatbavételi engedély jogerőre emelkedését követő 15 napon belül kell bejelenteni az OTH-nak a 8. § (1) bekezdése előírásai szerint.

(2) A járási népegészségügyi intézet 2015. február 1. és 2017. február 1. között mellőzi az egészségügyi bírság kiszabását abban az esetben, ha a hatósági ellenőrzés során megállapított, e rendeletbe ütköző jogsértést megvalósító cselekmény miatt a 2015. január 1-jén hatályos jogszabályi rendelkezések alapján bírság kiszabásának nem lett volna helye.

(3) A járási népegészségügyi intézet (2) bekezdés szerinti eljárására a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 94. § (1) bekezdés *a)* pontjában foglaltak az irányadóak azzal, hogy a (2) bekezdésben foglalt időszak alatt e rendeletbe ütköző cselekményekkel összefüggésben a Ket. 94. § (2) bekezdés *d)* pontja nem alkalmazható.

10. Záró rendelkezések

11. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

1. melléklet a ...../2015. (...) EMMI rendelethez

A kockázatbecslési dokumentáció kötelező tartalmi elemei

1. Létesítmény megnevezése, címe, üzemeltetője (ennek hiányában tulajdonosa), székhelye vagy lakcíme
2. A Legionella kockázatkezeléssel megbízott személy neve és beosztása, elérhetősége
3. A létesítmény leírása (mérete, kora, funkciója)
4. A létesítményben előforduló, Legionella-expozíció szempontjából kockázatot jelentő közegek felsorolása:
  - a. Nagy kiterjedésű ivóvízhálózat (többszintes vagy több szárnyú épület)
  - b. Nagy kiterjedésű melegvízhálózat (több szintes vagy több szárnyú épület, egy melegvíz rendszerhez tartozó több épület)
  - c. Melegvizű (>30 °C) fürdőmedencék és kádak, amelyeknél aeroszol képződhet (pezsgőmedence, élménymedence, hidroterápiás kezelőmedence)
  - d. Nedves hűtőtorony
  - e. Minden olyan egyéb közeg, amely 20-45 °C közötti hőmérsékletű vizet tartalmaz, és fennáll az aeroszol képződés lehetősége (pl. nedves léghmosó, párasító, permetező, nagynyomású vizes tisztító, szökőkút, fogászati kezelőegység, közvetlenül melegvíz előállításra használt napelem, stb.)
5. A létesítményben előforduló, Legionella-expozíció szempontjából kockázatot jelentő közegek jellemzése
  - a. Ivóvízhálózat:
    - aa) ivóvíz eredete, tárolása (beleértve a térfogatot), kezelése,
    - ab) kiegészítő fertőtlenítés,
    - ac) ivóvízhálózat anyaga és kora, szigeteltsége,
    - ad) jellemző ivóvízfogyasztás, pangó időszakok,
    - ae) az ivóvíz hálózatban időszakosan használt elkerülő mellékágak,
    - af) a hálózat rajza.
  - b. Használati melegvízhálózat:
    - ba) melegvíz előállítás helye és módja,
    - bb) a melegvítárolás módja,
    - bc) tárolási térfogat,
    - bd) recirkuláció megléte,
    - be) a hálózatra menő melegvíz beállított hőmérséklete,
    - bf) a melegvíz hálózat anyaga és kora,
    - bg) esetleges vízkezelés vagy fertőtlenítés,
    - bh) központi vagy helyi termosztát a melegvíz rendszerben (kevert víz előállítás),
    - bi) kültéri vezetésnél a szigetelés megléte, állapota,
    - bj) jellemző melegvízfogyasztás, pangó időszakok,
    - bk) közforgalmú zuhanyozók száma és becsült felhasználó szám,

- bl*) víztakarékos (erősen porlasztó) szerelvények jelenléte,
- bm*) végponti baktériumszűrők alkalmazása (érintett végpontok megnevezése),
- bn*) szerződéses üzemeltető esetén az üzemeltető megnevezése, elérhetősége,
- bo*) karbantartás, takarítás gyakorisága (beleértve a melegvítartályok és a végponti szerelvények takarítását),
- bp*) a melegvízhálózatban időszakosan használt elkerülő mellékágak.
- c. Meleg vízű (>30 °C) fürdőmedencék, amelyeknél aeroszol képződhet:
  - ca*) medencék száma, elhelyezkedése, mérete, alakja, hőfoka, üzemelési és használati rendje, férőhelyek száma,
  - cb*) a fürdővíz eredete, jellege,
  - cc*) vízkezelés módja, fertőtlenítés módja, vízkezelésben alkalmazott vegyszerek fertőtlenítőszer adagolása, irányadó koncentrációja,
  - cd*) szűrő-forgató esetén a szűrő típusa, töltete, mérete, szűrési sebessége, visszamosás gyakorisága,
  - ce*) jellemző napi terhelés, pótvíz, leürítés gyakorisága,
  - cf*) szerződéses üzemeltető/karbantartó esetén az üzemeltető megnevezése, elérhetősége, helyszíni rendelkezésre állás gyakorisága.
- d. Nedves hűtőtornyok:
  - da*) hűtőtornyok elhelyezkedése, gyártója, gyártási száma, típusa, rendszer térfogata, kialakítása (nyitott/zárt), üzemelése (időszakos/folyamatos, üzem időszakok megjelenítésével), energiafelvétele,
  - db*) alkalmazott hőlépcső,
  - dc*) üzemi vízfelhasználás (m³/óra és levegőáram (m³/perc),
  - dd*) takarítás, vízkezelés és fertőtlenítés módja és gyakorisága,
  - df*) levegő kivezetés pontos helye,
  - de*) a levegőkivezetés szomszédos épületektől mért távolsága és magasságbeli eltérése a legfelső használatban álló szinthez,
  - df*) külső üzemeltető esetén az üzemeltető megnevezése, elérhetősége, helyszíni rendelkezésre állás gyakorisága.
- e. Egyéb kockázati közegek:
  - ea*) a közeg pontos megnevezése, gyártója,
  - eb*) üzemelési/használati módja,
  - ec*) víztérfogat,
  - ed*) tisztítás/fertőtlenítés módja és gyakorisága.
- 6. Expozíció lehetősége
Valamennyi azonosított kockázati közegre fel kell tüntetni az alábbiakat:
  - a. A közforgalom számára megközelíthető helyen van-e, illetve a keletkező aeroszol közforgalmú térbe kerül-e, milyen távolságban van közforgalmú tér.
  - b. A keletkezett aeroszolnak kitett egyének száma és megoszlása a használat módja szerint (dolgozók, látogatók, állandóan helyszínen tartózkodók/lakók), kor szerint (különösen a 65 év felettiek aránya).
  - c. Rizikócsoporthoz tartozók előfordulása az exponált egyének között (65 év felettiek, legyengült immunállapotúak – transzplantáltak, krónikus tüdő-, szív- és érrendszeri-, valamint hematológiai betegségben szenvedők, immunszuppresszív terápiában részesülők, rákbetegek, cukorbeteg, sebészeti beavatkozáson átesettek, erős dohányosok, várandósok és újszülöttek).
- 7. Jelenleg fennálló kockázatkezelő beavatkozások
  - a) Valamennyi kockázati közegre fel kell tüntetni az alábbiakat:
    - aa*) takarításra és karbantartásra vonatkozó utasítások, takarítási és karbantartási napló helye, felelős személy megnevezése és elérhetősége,
    - ab*) víz hőmérséklet mérésre vonatkozó előírások (gyakoriság, vizsgálati pontok), víz hőmérséklet mérési eredmények, felelős személy megnevezése és elérhetősége,

ac) Legionella vízből történő vizsgálatára vonatkozó előírások (gyakoriság, vizsgálati pontok, vizsgálati irányok, vizsgálatokat végző laboratórium megnevezése), korábbi eredmények,

ad) laboratóriumi vízvizsgálatra vonatkozó előírások (gyakoriság, vizsgálati pontok, vizsgálati irányok, vizsgálatokat végző laboratórium megnevezése), korábbi eredmények és

ae) Legionella megelőző beavatkozások leírása (pl. rendszeres vagy időszakos kémiai- vagy hőfertőtlenítés) gyakorisága, felelős személy megnevezése és elérhetősége.

b) Legionella kockázatkezeléssel kapcsolatos oktatási anyagok, oktatásban részesültek felsorolása, oktatási jegyzőkönyvek.

8. Az OKI módszertani levele alapján kitöltött értékelőlap

Kockázatkezelés

	A	B	C	D	E	F	G
1.	Létesítmény/ közeg megnevezése	Figyelmeztető szint	Szükséges intézkedések	Beavatkozási szint	Szükséges intézkedések	Azonnali beavatkozási szint	Szükséges intézkedések
2.	Használati melegvíz- rendszerek	a Legionella koncentráció 1000 TKE/L feletti legalább egy mintában, de kevesebb, mint a minták 50 %-ában, és egyben sem magasabb 10000 TKE/L-nél	Kockázatbecslés és üzemelés felülvizsgálata, és a szükséges helyesbítő tevékenységek elvégzése	a Legionella koncentráció 1000 TKE/L-nél magasabb több, mint a minták 50 %-ában, vagy 10000 TKE/L feletti legalább egy mintában	Kockázatbecslés és üzemelés felülvizsgálata, és a szükséges helyesbítő tevékenységek elvégzése; Azonnali újramintázás Újbóli hasonlóan magas csíraszám esetén kockázatcsökkentő beavatkozás	a Legionella koncentráció 10000 TKE/L feletti a minták több mint 50 %-ában	Kockázatbecslés és üzemelés felülvizsgálata, és a szükséges helyesbítő tevékenységek elvégzése; azonnali kockázatcsökkentő beavatkozás*; Azonnali újramintázás
3.	Használati melegvíz- rendszerek a fekvőbeteg ellátást biztosító egészségügyi	a Legionella koncentráció 100 TKE/L feletti legalább egy mintában, de kevesebb, mint a minták	Kockázatbecslés és üzemelés felülvizsgálata, és a szükséges helyesbítő tevékenységek elvégzése	a Legionella koncentráció 100 TKE/L-nél magasabb több, mint a minták 50 %-ában, vagy 1000 TKE/L	Kockázatbecslés és üzemelés felülvizsgálata, és a szükséges helyesbítő tevékenységek elvégzése,	a Legionella koncentráció 1000 TKE/L feletti a minták több mint 50 %-	Kockázatbecslés és üzemelés felülvizsgálata, és a szükséges helyesbítő tevékenységek elvégzése,

	szolgáltató érzékeny osztályain*	50 %-ában, és egyben sem magasabb 1000 TKE/L-nél		feletti legalább egy mintában	Azonnali újramintázás, Aktív tüdőgyulladás surveillance	ában	Azonnali újramintázás, Aktív tüdőgyulladás surveillance és kötelező vizeletvizsgálat elvégzése; Azonnali kockázatcsökkent ő beavatkozás*, vagy az érintett kórterem/osztály bezárása
4.	Aeroszol előállító meleg vízű medencék (> 30 °C)	a Legionella koncentráció egyszeri 100 TKE/L feletti eredménye (medencevíz)	Kockázatbecslés és üzemelés felülvizsgálata, és a szükséges helyesbítő tevékenységek elvégzése	a Legionella koncentráció ismételt 100 TKE/L feletti, vagy egyszeri 1000 TKE/L feletti eredménye (medencevíz/szű rt víz)	Kockázatbecslés és üzemelés felülvizsgálata, és a szükséges helyesbítő tevékenységek elvégzése; Azonnali újramintázás, szűrő után is; 20 m ³ vítérfogatónál kisebb medence tisztítása és fertőtlenítése	a Legionella koncentráci ó ismételt 1000 TKE/L feletti eredménye (medenceví z/szűrt víz)	Kockázatbecslés és üzemelés felülvizsgálata, és a szükséges helyesbítő tevékenységek elvégzése; Azonnali kockázatcsökkent ő intézkedés*; Azonnali újramintázás, szűrő után is; Medence tisztítása és fertőtlenítése; Medence üzemeltetésének felfüggesztése a

							figyelmeztető szintet meg nem haladó vizsgálati eredmények eléréséig.
5.	Nedves hűtőtorony	a Legionella koncentráció 1000 TKE/L feletti eredménye vagy a Legionella koncentráció nem értékelhető a nem Legionella szervezetek túlzott növekedése miatt	Kockázatbecslés és üzemelés felülvizsgálata, és a szükséges helyesbítő tevékenységek elvégzése	a Legionella koncentráció 10000 TKE/L feletti, vagy a 22°C-os telepszám 500000 TKE/ml feletti eredménye	Kockázatbecslés és üzemelés felülvizsgálata, és a szükséges helyesbítő tevékenységek elvégzése; Azonnali újramintázás; Újbóli hasonlóan magas csíraszám esetén azonnali kockázat-csökkentő intézkedések alkalmazása, és kéthetente történő újramintázás a figyelmeztető szintet meg nem haladó vizsgálati eredmények eléréséig.	a Legionella koncentráció 100000 TKE/L feletti, vagy a 22°C-os telepszám 5000000 TKE/ml feletti eredménye	Kockázatbecslés és üzemelés felülvizsgálata, és a szükséges helyesbítő tevékenységek elvégzése; Azonnali újramintázás; Azonnali kockázatcsökkentő intézkedés*, szükség esetén a rendszer leállítása
6.	Egyéb, Legionella szempontjából kockázatot jelentő	a Legionella koncentráció 1000 TKE/L feletti legalább egy mintában, de kevesebb,	Kockázatbecslés és üzemelés felülvizsgálata, és a szükséges helyesbítő tevékenységek	a Legionella koncentráció 1000 TKE/L-nél magasabb több, mint a minták 50 %-ában, vagy	Kockázatbecslés és üzemelés felülvizsgálata, és a szükséges helyesbítő tevékenységek	a Legionella koncentráció 10000 TKE/L feletti a minták több	Kockázatbecslés és üzemelés felülvizsgálata, és a szükséges helyesbítő tevékenységek

	közegek	mint a minták 50 %-ában, és egyben sem magasabb 10000 TKE/L-nél	elvégzése	10000 TKE/L feletti legalább egy mintában	elvégzése; Azonnali újrámintázás	mint 50 %- ában	elvégzése; Kockázatcsökkent ő beavatkozás*; Azonnali újrámintázás
7.	Egészségügyi ellátás során alkalmazott berendezések, amelyek működése során aeroszol képződés lehetséges, különösen a fogászati kezelő egységek és párasítók*					a Legionella koncentráció egyszeri 100 TKE/L feletti eredménye	Berendezés tisztítása és fertőtlenítése, és a fertőtlenítést követő újrámintázás

* az OKI által kiadott módszertani levél alapján